

Fremlagt og godkendt på selskabets
generalforsamling den 18. maj 2018

Som dirigent:

(underskrift)

Peter Preis

(stilling - navn)

Kemp & Lauritzen A/S

Roskildevej 12, 2620 Albertslund

(CVR. nr. 57 47 17 19)

ÅRSREGNSKAB 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

LEDELSENS REGNSKABSPÅTEGNING	1
DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER.....	2
HOVED- OG NØGLETAL	6
LEDELSENS BERETNING.....	7
ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS.....	12
RESULTATOPGØRELSE 1. januar - 31. december 2017.....	22
BALANCE pr. 31. december 2017.....	23
EGENKAPITALOPGØRELSE	25
KONCERNENS PENGESTRØMSANALYSE	26
N O T E R.....	27

SELSKABET

Bestyrelse:

Boris Nørgaard Kjeldsen (formand)

Peter Preis (næstformand)

Marianne Rørslev Bock

Mogens Filtenborg

Torben Ladegaard Hansen *

Tonny Malta Haurholm *

Christian Bogdahn-Reeh *

Per Skov

Claus Terkildsen

* medarbejdervalgt

Direktion:

Peter Kaas Hammer, adm. direktør

Aktionærer med mere end 5 % af aktiekapitalen eller 5 % af stemmerne:

Axel Muusfeldt Fond Holding A/S, Roskildevej 12, 2620 Albertslund

Revisor:

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

LEDELSENS REGNSKABSPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 for Kemp & Lauritzen A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Albertslund, den 13. marts 2018

Direktion:

Peter Kaas Hammer

Bestyrelsen:

Boris N. Kjeldsen

formand

Peter Preis

næstformand

Marianne Rørslev

Bock

Mogens Filtenborg

Per Skov

Claus Terkildsen

Tonny Malta Haurholm

Torben Ladegaard

Hansen

Christian

Bogdahn-Reeh

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER

Til kapitalejeren i Kemp & Lauritzen A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Kemp & Lauritzen A/S for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrø-

rende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på

grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 13. marts 2018

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 96 35 56

Henrik Jacob Vilmann Wellejus

statsautoriseret revisor

MNE-nr. mne24807

Christian Sanderhage

statsautoriseret revisor

MNE-nr. mne23347

HOVED- OG NØGLETAL

Koncernens udvikling i de seneste 5 år kan beskrives således:

	2017	2016	2015	2014	2013
HOVEDTAL (t.kr.)					
Nettoomsætning	2.362.449	2.364.791	2.502.871	2.236.984	1.938.045
Bruttoresultat	1.098.270	1.031.109	1.074.626	1.023.489	875.348
Driftsresultat	43.204	(39.441)	43.349	70.919	3.533
Resultat af finansielle poster	(87)	(484)	(1.506)	(1.476)	(2.067)
Årets resultat	31.616	(32.091)	28.894	52.205	175
Samlede aktiver	1.025.255	1.134.524	1.092.260	1.048.370	828.701
Egenkapital	303.195	272.271	325.377	320.508	269.772
Gns. antal medarbejdere (stk.).....	1.904	1.986	1.960	1.836	1.797
NØGLETAL					
Egenkapitalens forrentning (%).....	11,0	(10,7)	8,9	17,7	0,1
Soliditetsgrad (%).....	29,6	24,0	29,8	30,6	32,6
Overskudsgrad (%).....	1,8	(1,7)	1,7	3,1	0,1
Afkastningsgrad (%)	4,0	(3,6)	3,9	7,4	0,4
Likviditetsgrad (%).....	119,9	112,4	122,3	128,8	135,0

Ledelsens beretning

Kemp & Lauritzen A/S realiserede i 2017 en omsætning på 2.362 mio. kroner, hvilket er på niveau med 2016, hvor omsætningen udgjorde 2.365 mio. kroner. Resultatet før skat endte på 43,1 mio. kroner mod et resultat før skat på minus 39,9 mio. kroner i 2016.

Omsætningsmæssigt har året været kendetegnet ved et fornuftigt aktivitetsniveau i det meste af forretningen samt over året i sin helhed. Omsætningen har været præget af en forretningsmæssig omstilling og re-fokusering i forretningsenhederne Teknikhuse og Tekniske Entrepriser. Således har enheden Teknikhuse igen entydigt rettet fokus mod serviceaktiviteterne og udfaset tidligere entrepriseaktiviteter. Tekniske Entrepriser har skærpet profilen og fokus i forhold til relevante dele af entreprisemarkedet. Øvrige enheder har haft et solidt aktivitetsniveau.

Ordreindgangen for året har været såvel stabil som fornuftig og udgør for året 2.389 mio. kroner (2.285 mio. kroner i 2016). Ordreindgangen har en god sammensætning og består af såvel mindre og mellemstore opgaver med en eller flere af virksomhedens tekniske kompetencer samt en række store entrepriseopgaver og rammeaftaler.

Koncernens ordrebeholdning udgør 995 mio. kroner (969 mio. kroner i 2016). Ordrebeholdningen betragtes som solid og danner samlet set et godt grundlag for omsætningen i koncernen og enhederne i 2018.

Såvel omsætning som resultat før skat anses for tilfredsstillende.

Pengestrømmene fra den primære drift har været positive med 113,7 mio. kroner og koncernens likvide beholdninger er i året forøget med 92,0 mio. kroner. Det er et vedvarende fokusområde at forbedre koncernens pengestrømme, hvorfor dette også vil have et væsentligt fokus i 2018.

Koncernens gennemsnitlige antal fuldtidsbeskæftigede medarbejdere udgør 1.904 mod 1.986 i 2016. Antallet af medarbejdere er tilpasset aktivitetsniveauet og fokuseringen af virksomhedens aktiviteter i de tre forretningsenheder Teknikhuse, Tekniske Entrepriser samt Specialer.

Forretningsenhederne og datterselskaberne

Teknikhuse samler koncernens serviceaktiviteter på tværs af de tekniske fag og kompetencer og sikrer via sine centralt placerede teknikhuse en hensigtsmæssig geografisk tilstedeværelse og kompetent og nærværende landsdækkende serviceorganisation. Teknikhuse har i 2017 genetableret et entydigt fokus på servicemarkedet. Et betydeligt fokus og arbejde er lagt i at sikre kundernes bevidsthed om forretningsenhedens særlige evne og kompetence i forhold til at servicere kunderne med den samlede tekniske kompetencepalette.

Der er i året lagt mange kræfter i at standardisere processerne i Teknikhuse og justeringer i den geografiske tilstedeværelse er gennemført. Omsætningen og resultat for Teknikhuse har samlet set været tilfredsstillende.

Tekniske Entrepriser – der har entydigt fokus på og samler koncernens kompetencer indenfor prissætning, projektering og udførelse af større entreprisopgaver såvel inden for enkeltfagsopgaver som for samlede teknikentrepriser. Fokus for enheden har været sikker og professionel eksekvering og afslutning af igangværende opgaver. Enheden har fortsat produceret på en række sager, hvor det indtjeningsmæssige grundlag er utilstrækkeligt og utilfredsstillende. I forhold til nye opgaver har fokus været at vinde opgaver, hvor enhedens stærke tekniske og styringsmæssige kompetencebase giver størst mulig værdi for kunden samt muligheden for effektiv eksekvering. Betydelige indsatser har været ydet og enheden er styrket, men det samlede billede for enheden præges fortsat af udfordringer på enkeltssager samt udskudte projektarbejder på eksisterende sager. Omsætningen og resultat for enheden har ikke været tilfredsstillende.

Specialers aktiviteter tager afsæt i en særlig kompetence- eller kunde-logik med det formål at sikre specifik håndtering af særegne kundesegmenter eller en særligt fokuseret ydelse eller kompetencespecialisering. Virksomhedens størrelse inden for disse segmenter og aktiviteter muliggør denne specialisering. De enkelte specialer har begrænsede lighedspunkter og fokuserer på egne definerede markeder. Specialerne er selvstændigt forretningsmæssigt stærke enheder og en specialiseret partner for enhedens egne kunder. Yderligere er specialerne en betydelig styrke i forhold til kunderne i de øvrige af koncernens enheder. Her bringes disse kompetencer hyppigt i spil ved særlige kundebehov eller tekniske muligheder eller udfordringer i forhold til den enkelte kunde.

Aktiviteten i Specialer har i året været god og enheden leverer både en omsætning og indtjening, der er tilfredsstillende.

Koncernens svenske datterselskaber KL Interessenter AB og Venair AB opnåede både en tilfredsstillende omsætning og et resultat som forventet.

Markedet

Markedet har overordnet set været kendetegnet ved et højt aktivitetsniveau. Dette dækker dog over geografiske forskelle på tværs af landet. Trods det høje aktivitetsniveau har pris-konkurrencen fortsat været intens inden for alle koncernens aktiviteter. Markedsaktiviteten bevirker, at det i stigende grad er vanskeligt at tilføre tilstrækkelig kompetent arbejdskraft. Det er et løbende fokusområde at sikre mest hensigtsmæssig forretningsmæssig ageren i det, til enhver tid nærværende markedsscenario, for at sikre kunden den stærkest mulige leverance og et sundt økonomisk og forretningsmæssigt grundlag.

Sikkerhed

Medarbejderne er den entydigt vigtigste ressource i koncernen, hvorfor sikkerheden på koncernens arbejdspladser og inden for alle koncernens aktiviteter tillægges stor opmærksomhed både ved tilrettelæggelsen og udførelsen af arbejdet. Arbejdsulykkesfrekvensen for 2017 endte mere end 5 %-point lavere end for 2016. Udviklingen er således positiv, men niveauet er ikke tilfredsstillende, hvorfor området fremover vil blive tillagt yderligere opmærksomhed og indsatserne vil blive revurderet.

Resultatdisponering

Bestyrelsen indstiller, at der udbetales udbytte på 20 mio. kroner for regnskabsåret.

Særlige risici

Ud over de for branchen kendte markeds- og styringsmæssige risici er koncernens risiko-profil uændret og begrænset.

Koncernens udenlandske virksomheder påvirkes ikke umiddelbart af valutakursudsving, idet såvel indtægter som omkostninger afregnes i lokal valuta (i al væsentlighed svenske kroner). Koncernen vil dog påvirkes af ændringer i valutakursen mellem danske og svenske kroner, idet de udenlandske tilknyttede virksomheders resultat ved årets udgang omregnes til danske kroner på baggrund af gennemsnitskurser. Men da koncernens uden-

landske virksomheder er af begrænset størrelse i forhold til koncernens samlede aktiviteter, anses risici knyttet til udsving i valutakurser som begrænsede.

Koncernens renterisiko knytter sig primært til variabel forrentet gæld til kreditinstitutter, der i forhold til koncernens samlede balancesum er af begrænset størrelse.

Udsigterne for 2018

De overordnede konjunkturmæssige og markedsmæssige udsigter for 2018 forventes lig 2017. Aktivitetsniveauet i installationsmarkedet og øvrige for koncernen relevante markedssegmenter forventes derfor fortsat højt. Der er dog en naturlig usikkerhed knyttet til den forventede udvikling på boligmarkedet, og dermed også på aktivitetsniveauet for den del af installationsbranchen. Aktivitetsniveauet i industrien og den deraf følgende investeringsaktivitet i såvel vedligehold og ny-installationer forventes fortsat på et relativt højt niveau. Konkurrenceintensiteten og prispresset forventes dog fortsat højt og uændret, hvorfor fortsat effektivisering og synliggørelse af ydelsesprofiler og kvalitet fortsat er i højsædet.

Den øverste ledelse og bestyrelsen har i sidste del af 2017 genbesøgt den overordnede strategi for koncernen og dennes forretningsenheder. Strategien for såvel koncernen i sin helhed samt enheder og selskaber er re-kalibreret og koncernen er klar til i 2018 at påbegynde eksekvering af den strategiske rejse, der skal lægge grundstenen for koncernens fortsatte styrkelse og udvikling; til fordel for såvel kunder og medarbejdere. Strategien er centreret om en yderligere styrkelse af det forretningsmæssige fundament i form af bl.a. styrkelse af processer, digitalisering, HR-indsatser mv., samt en bedre udnyttelse af den tekniske kompetenceplatform og en udbygning af denne med henblik på fortsat at være førende inden for leverancer af tekniske løsninger i bedste kvalitet i de for koncernen relevante markeder. Der vil fortsat blive arbejdet med akkvisitionsmuligheder, der er egnede til udbygning og styrkelse af koncernens kompetence- og ydelsesplatform samt strategiske position i markedet.

Med baggrund i en fornuftig ordrebeholdning, en endnu stærkere risikostyring og en konkret aktivitetsbaseret udviklingsplan for koncernen forventes i 2018 en omsætning på mindst samme niveau som i 2017 og et væsentligt forbedret resultat før skat.

CSR - Corporate Social Responsibility

Kemp & Lauritzen koncernen vil til enhver tid være en troværdig og ansvarsbevidst samarbejdspartner med fokus på etiske, sociale og miljømæssige forhold.

Koncernen har en Code of Conduct, der fastlægger de forhold, hvorunder koncernen driver forretning, og denne kan findes på <http://www.kemp-lauritzen.dk/content/code-conduct>. Denne Code of Conduct forpligter samtlige medarbejdere i Kemp & Lauritzen A/S og tilhørende datterselskaber. Koncernen har ydermere udarbejdet en CSR-politik. CSR-politikken kan findes på <http://www.kemp-lauritzen.dk/sites/default/files/csr-redegoerelse>.

Koncernen har i Code of Conduct forholdt sig til områder som menneskerettigheder og diskrimination, der ligesom vurdering af miljøskånsom og bæredygtig udvikling indgår i vurderingen af koncernens leverandører mv.

Der arbejdes til stadighed med at sikre grundlaget for en ansvarlig leverandørstyring, således at de produkter, som koncernen indkøber, fremstilles under retmæssige og forsvarlige forhold.

Koncernens bilflåde vokser og derfor lægges der betydelig vægt på at anvende biler, der er miljøskånsomme.

For at sikre et godt arbejdsmiljø for koncernens ansatte og bidrage til at nedbringe sygefraværet har koncernen en samarbejdsaftale med en ekstern leverandør af sygdoms- og sundhedsrådgivning. Der er fokus på sygefravær, og der tilbydes faglig og personlig rådgivning til den enkelte medarbejder, hvis der er behov herfor.

Der arbejdes løbende på at kompetenceudvikle koncernens mange medarbejdere, så kvaliteten i opgaveløsningen sikres nu og i fremtiden.

Endelig forholder Code of Conduct sig til koncernens forretningsprincipper og til interessekonflikter.

Ligestillingspolitik for kønsmæssig sammensætning i bestyrelse og ledelse.

Koncernen har en fastlagt politik for den kønsmæssige sammensætning i bestyrelse og ledelse.

Politikken findes på <http://www.kemp-lauritzen.dk/content/ligestillingspolitik>

For bestyrelsen er der fastsat et måltal for andelen af generalforsamlingsvalgte kvindelige medlemmer på 17 %, hvilket er opfyldt. Målet for 2018 vil uændret være 17 %.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (stor).

Koncernregnskabet og årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjener og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 %.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet og stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til henholdsvis afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes til dækning af omkostninger ved besluttede og offentliggjorte omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i forbindelse med overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden, dog maksimalt 20 år. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill), der modsvarer en forventet ugunstig udvikling i de pågældende virksomheder, indregnes i balancen som en særskilt periodeafgrænsningspost og indregnes i resultatopgørelsen, i takt med at den ugunstige udvikling realiseres.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valuta-

kursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af tjenesteydelser indregnes i resultatopgørelsen når levering til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i nettoomsætningen, i takt med at produktionen udføres, således at nettoomsætningen svarer til salgsværdien af det i regnskabsåret udførte arbejde (produktionsmetoden).

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer omfatter regnskabsårets forbrug af råvarer og hjælpematerialer efter regulering for forskydning i beholdninger af disse varer mv. fra primo til ultimo. I posten indgår eventuelt svind og sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle indtægter samt godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Modervirksomheden er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balance

Goodwill

Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Afskrivningsperioden udgør sædvanligvis 5 år, men kan i visse tilfælde udgøre op til 20 år for strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, hvis den længere afskrivningsperiode vurderes bedre at afspejle nytten af de pågældende ressourcer.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Færdiggjorte udviklingsprojekter omfatter software.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt frem-

tidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, når omkostningerne afholdes.

Ved indregning af udviklingsprojekter som immaterielle anlægsaktiver bindes et beløb svarende til de afholdte omkostninger på egenkapitalen under reserve for udviklingsomkostninger, der nedbringes i takt med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i udviklingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt.

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives lineært over den forventede brugstid. Afskrivningsperioden udgør 3-5 år. For udviklingsprojekter, der er beskyttet af immaterielle rettigheder, udgør den maksimale afskrivningsperiode restløbetiden for de pågældende rettigheder.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, andre anlæg, driftsmateriel og inventar samt indretning af lejede lokaler måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	10-40 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	4-7 år
Indretning af lejede lokaler	5-10 år

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomheden efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg eller fradrag af henholdsvis uafskrevet positiv og negativ goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Eventuelle tilgodehavender hos disse virksomheder nedskrives til nettorealiseringsværdi ud fra en konkret vurdering. Såfremt modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser, og det er sandsynligt, at denne forpligtelse vil blive aktualiseret, indregnes en hensat forpligtelse målt til nutidsværdien af de omkostninger, det skønnes nødvendigt at afholde for at afvikle forpligtelsen.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives over den forventede brugstid, som normalt er 5 år, men kan i visse tilfælde udgøre op til 20 år for strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, hvis den længere afskrivningsperiode vurderes bedre at afspejle nytten af de pågældende ressourcer.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Nettorealisationseværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det på balancedagen udførte arbejde.

Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden beregnes normalt som forholdet mellem det faktiske ressourceforbrug og det totale budgetterede ressourceforbrug.

Hvis salgsværdien af et igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealisationseværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængigt af om nettoværdien, opgjort som salgsværdien med fradrag af modtagne forudbetalinger, er positiv eller negativ.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter samt finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, når de afholdes.

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Værdipapirer og kapitalandele

Værdipapirer indregnet under omsætningsaktiver omfatter børsnoterede obligationer og kapitalandele, der måles til dagsværdi (børskurs) på balancedagen.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Udskudt skat vedrørende genbeskatning af tidligere fratrukne underskud i udenlandske dattervirksomheder indregnes ud fra en konkret vurdering af hensigten med den enkelte dattervirksomhed.

Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til garantiforpligtelser, returvarer, tab på igangværende arbejder for fremmed regning, besluttede og offentliggjorte omstruktureringer mv.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over et år fra balancedagen måles til tilbagediskonteret værdi.

Garantiforpligtelser omfatter forpligtelser til udbedring af fejl og mangler inden for garanti-perioden.

Ved erhvervelse af virksomheder og kapitalandele i tilknyttede virksomheder hensættes til omkostninger vedrørende omstruktureringer i den overtagne virksomhed, som er besluttet og offentliggjort senest på overtagelsestidspunktet.

Når det er sandsynligt, at de samlede omkostninger vil overstige de samlede indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes ved det pågældende arbejde.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med ubetydelig kursrisiko, med fradrag af kortfristet bankgæld.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets resultat ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Gns. egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.
Overskudsgrad (%)	$\frac{\text{Resultat før skat}}{\text{Nettoomsætning}} \times 100$	Virksomhedens evne til at skabe overskud.
Afkastningsgrad (%)	$\frac{\text{Resultat af primær drift}}{\text{Gennemsnitlige samlede aktiver}} \times 100$	Virksomhedens evne til at generere overskud ud fra den indskudte kapital.
Likviditetsgrad (%)	$\frac{\text{Omsætningsaktiver}}{\text{Kortfristet gæld}} \times 100$	Virksomhedens evne til at opfylde sine kortsigtede økonomiske forpligtelser.

RESULTATOPGØRELSE 1. januar - 31. december 2017

	Note	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2017 T.kr.	2016 T.kr.	2017 T.kr.	2016 T.kr.
Nettoomsætning	1	2.362.449	2.364.791	2.216.740	2.218.989
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		(1.082.942)	(1.140.120)	(976.323)	(1.032.822)
Andre eksterne omkostninger	2	<u>(181.237)</u>	<u>(193.562)</u>	<u>(174.549)</u>	<u>(186.995)</u>
BRUTTORESULTAT		1.098.270	1.031.109	1.065.868	999.172
Personaleomkostninger	3	(1.027.985)	(1.049.557)	(1.006.004)	(1.029.484)
Af- og nedskrivninger	4	<u>(27.081)</u>	<u>(20.993)</u>	<u>(26.418)</u>	<u>(20.301)</u>
DRIFTSRESULTAT		43.204	(39.441)	33.446	(50.613)
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	7.293	8.660
Andre finansielle indtægter	5	1.263	1.257	1.252	1.259
Andre finansielle omkostninger	6	<u>(1.350)</u>	<u>(1.741)</u>	<u>(1.374)</u>	<u>(1.864)</u>
RESULTAT AF ORDINÆRE AKTIVITETER FØR SKAT		43.117	(39.925)	40.617	(42.558)
Skat af ordinært resultat	7	<u>(11.501)</u>	<u> 7.834</u>	<u>(9.001)</u>	<u>10.467</u>
ÅRETS RESULTAT	8	<u>31.616</u>	<u>(32.091)</u>	<u>31.616</u>	<u>(32.091)</u>

BALANCE pr. 31. december 2017

AKTIVER

	Note	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2017 T.kr.	2016 T.kr.	2017 T.kr.	2016 T.kr.
Færdiggjorte udviklingsprojekter		1.589	2.383	1.589	2.383
Goodwill		<u>89.034</u>	<u>102.633</u>	<u>87.640</u>	<u>100.752</u>
IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	9	<u>90.623</u>	<u>105.016</u>	<u>89.229</u>	<u>103.135</u>
Grunde og bygninger		86.172	88.503	86.172	88.503
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		8.992	11.050	8.709	10.564
Indretning af lejede lokaler		<u>15.460</u>	<u>11.707</u>	<u>15.460</u>	<u>11.707</u>
MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	10	<u>110.624</u>	<u>111.260</u>	<u>110.341</u>	<u>110.774</u>
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>27.623</u>	<u>28.804</u>
FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER	11	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>27.623</u>	<u>28.804</u>
ANLÆGSAKTIVER		<u>201.247</u>	<u>216.276</u>	<u>227.193</u>	<u>242.713</u>
Fremstillede varer og handelsvarer		<u>13.410</u>	<u>12.095</u>	<u>13.092</u>	<u>11.768</u>
VAREBEHOLDNINGER		<u>13.410</u>	<u>12.095</u>	<u>13.092</u>	<u>11.768</u>
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		569.460	701.278	552.735	685.319
Igangværende arbejder for fremmed regning	12	196.430	165.487	196.430	165.355
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	13	529	558
Andre tilgodehavender		25.596	28.746	23.080	26.422
Tilgodehavende selskabsskat		0	4.451	0	4.379
Periodeafgrænsningsposter	13	<u>9.218</u>	<u>6.127</u>	<u>9.218</u>	<u>6.127</u>
TILGODEHAVENDER		<u>800.704</u>	<u>906.102</u>	<u>781.992</u>	<u>888.160</u>
Andre værdipapirer og kapitalandele		<u>51</u>	<u>51</u>	<u>51</u>	<u>51</u>
VÆRDIPAPIRER OG KAPITALANDELE		<u>51</u>	<u>51</u>	<u>51</u>	<u>51</u>
LIKVIDE BEHOLDNINGER		<u>9.843</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
OMSÆTNINGSAKTIVER		<u>824.008</u>	<u>918.248</u>	<u>795.135</u>	<u>899.979</u>
AKTIVER		<u>1.025.255</u>	<u>1.134.524</u>	<u>1.022.328</u>	<u>1.142.692</u>

BALANCE pr. 31. december 2017

PASSIVER

	Note	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2017 T.kr.	2016 T.kr.	2017 T.kr.	2016 T.kr.
Virksomhedskapital	14	26.000	26.000	26.000	26.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		0	0	772	1.953
Overført overskud eller underskud		277.195	246.271	256.423	244.318
Forslag til udbytte for regnskabsåret		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>20.000</u>	<u>0</u>
EGENKAPITAL		<u>303.195</u>	<u>272.271</u>	<u>303.195</u>	<u>272.271</u>
Udskudt skat	15	22.792	31.833	22.714	31.869
Andre hensatte forpligtelser		<u>143</u>	<u>123</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
HENSATTE FORPLIGTELSE		<u>22.935</u>	<u>31.956</u>	<u>22.714</u>	<u>31.869</u>
Gæld til realkreditinstitutter		<u>11.966</u>	<u>13.646</u>	<u>11.966</u>	<u>13.646</u>
LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE	16	<u>11.966</u>	<u>13.646</u>	<u>11.966</u>	<u>13.646</u>
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser		1.681	2.551	1.681	2.551
Bankgæld		0	82.180	8.413	99.142
Igangværende arbejder for fremmed regning	12	227.608	270.257	226.939	265.626
Leverandører af varer og tjenesteydelser		240.513	245.678	226.781	234.455
Gæld til tilknyttede virksomheder		0	0	11.236	15.388
Selskabsskat		9.825	0	10.958	0
Anden gæld		<u>207.532</u>	<u>215.985</u>	<u>198.445</u>	<u>207.744</u>
KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE		<u>687.159</u>	<u>816.651</u>	<u>684.453</u>	<u>824.906</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE		<u>699.125</u>	<u>830.297</u>	<u>696.419</u>	<u>838.552</u>
PASSIVER		<u>1.025.255</u>	<u>1.134.524</u>	<u>1.022.328</u>	<u>1.142.692</u>

IKKE-INDREGNEDE LEJE- OG LEASINGFORPLIGTELSE	18
EVENTUALFORPLIGTELSE	19
PANTSÆTNINGER OG SIKKERHEDSSTILLELSE	20
TRANSAKTIONER MED NÆRTSTÅENDE PARTER	21
KONCERNFORHOLD	22

KONCERNENS egenkapitalopgørelse for 2017

	Virksom- hedskapital	Overført overskud eller underskud	I alt
	T.kr.	T.kr.	T.kr.
EGENKAPITAL primo	26.000	246.271	272.271
Valutakursreguleringer	0	(692)	(692)
Årets resultat	<u>0</u>	<u>31.616</u>	<u>31.616</u>
EGENKAPITAL ultimo	<u>26.000</u>	<u>277.195</u>	<u>303.195</u>

MODERVIRKSOMHEDENS egenkapitalopgørelse for 2017

	Virksom- hedskapital	Reserve for nettoopskriv- ning efter indre værdis- metode	Overført overskud eller under- skud	Forslag til udbytte for regnskabs- året	I alt
	T.kr.	T.kr.	T.kr.	T.kr.	T.kr.
EGENKAPITAL primo	26.000	1.953	244.318	0	272.271
Valutakursreguleringer	0	(692)	0	0	(692)
Overført til reserver	0	(7.783)	7.783	0	0
Årets resultat	<u>0</u>	<u>7.294</u>	<u>4.322</u>	<u>20.000</u>	<u>31.616</u>
EGENKAPITAL ultimo	<u>26.000</u>	<u>772</u>	<u>256.423</u>	<u>20.000</u>	<u>303.195</u>

KONCERNENS PENGESTRØMSANALYSE for 2017

	Note	2017 T.kr.	2016 T.kr.
Driftsresultat		43.204	(39.441)
Af- og nedskrivninger		27.081	20.993
Andre hensatte forpligtelser		20	(110)
Ændringer i arbejdskapital	17	<u>43.365</u>	<u>76.202</u>
PENGESTRØMME VEDRØRENDE PRIMÆR DRIFT		113.670	57.644
Modtagne finansielle indtægter		1.263	1.233
Betalte finansielle omkostninger		(1.350)	(1.739)
Betalt selskabsskat		<u>(6.265)</u>	<u>(25.252)</u>
PENGESTRØMME VEDRØRENDE DRIFT		<u>107.318</u>	<u>31.886</u>
Køb mv. af materielle anlægsaktiver		(12.950)	(13.977)
Salg af materielle anlægsaktiver		205	3.103
Salg af værdipapirer		<u>0</u>	<u>140</u>
PENGESTRØMME VEDRØRENDE INVESTERINGER		<u>(12.745)</u>	<u>(10.734)</u>
Afdrag på lån mv.		(2.550)	(1.779)
Udbetalt udbytte		<u>0</u>	<u>(20.000)</u>
PENGESTRØMME VEDRØRENDE FINANSIERING		<u>(2.550)</u>	<u>(21.779)</u>
Ændring i likvider		92.023	(627)
Likvider primo		<u>(82.180)</u>	<u>(81.553)</u>
LIKVIDER ULTIMO		<u>9.843</u>	<u>(82.180)</u>

NOTER

	KONCERN		MODERSELSKAB	
	2017 T.kr.	2016 T.kr.	2017 T.kr.	2016 T.kr.
Note 1. Nettoomsætning				
Hjemmemarked	2.193.112	2.193.677	2.193.406	2.193.732
Eksport	<u>169.337</u>	<u>171.114</u>	<u>23.334</u>	<u>25.257</u>
	<u>2.362.449</u>	<u>2.364.791</u>	<u>2.216.740</u>	<u>2.218.989</u>
Note 2. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor				
Lovpligtig revision	806	888		
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	20	9		
Skatterådgivning	32	65		
Andre ydelser	<u>358</u>	<u>66</u>		
	<u>1.216</u>	<u>1.028</u>		
Note 3. Personaleomkostninger				
Gager og lønninger	938.721	957.730	923.559	944.072
Pensioner	73.304	74.855	71.799	73.435
Andre omkostninger til social sikring	<u>15.960</u>	<u>16.972</u>	<u>10.646</u>	<u>11.977</u>
	<u>1.027.985</u>	<u>1.049.557</u>	<u>1.006.004</u>	<u>1.029.484</u>
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	<u>1.904</u>	<u>1.986</u>	<u>1.872</u>	<u>1.955</u>
<p>Direktionen har for 2017 modtaget vederlag på 13.570 T.kr. (2016: 8.090 T.kr.)</p> <p>I vederlaget indgår blandt andet fratrædelsesgodtgørelse.</p> <p>Bestyrelsen har for 2017 modtaget vederlag på 2.450 T.kr. (2016: 2.450 T.kr.)</p> <p>Vederlag til direktion og bestyrelse er ens for såvel moderselskab som koncern.</p>				
Note 4. Af- og nedskrivninger				
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	11.632	11.906	11.161	11.433
Nedskrivninger af immaterielle anlægsaktiver	2.745	0	2.745	0
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	12.787	10.747	12.595	10.528
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	<u>(83)</u>	<u>(1.660)</u>	<u>(83)</u>	<u>(1.660)</u>
	<u>27.081</u>	<u>20.993</u>	<u>26.418</u>	<u>20.301</u>

NOTER

MODERSELSKAB

2017	2016
T.kr.	T.kr.
0	8
55	172
568	1.060
<u>629</u>	<u>19</u>
<u>1.252</u>	<u>1.259</u>

Note 5. Andre finansielle indtægter

Finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder
Renteindtægter i øvrigt
Valutakursreguleringer
Øvrige finansielle indtægter

MODERSELSKAB

2017	2016
T.kr.	T.kr.
67	137
412	1.046
762	650
110	0
<u>23</u>	<u>31</u>
<u>1.374</u>	<u>1.864</u>

Note 6. Andre finansielle omkostninger

Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder
Renteomkostninger i øvrigt
Valutakursreguleringer
Renteudgifter vedrørende betalte acontoskatter
Øvrige finansielle omkostninger

KONCERN		MODERSELSKAB	
2017	2016	2017	2016
T.kr.	T.kr.	T.kr.	T.kr.

Note 7. Skat af ordinært resultat

Aktuel skat	20.541	3.913	18.156	1.036
Ændring af udskudt skat	(9.040)	(11.253)	(9.155)	(11.009)
Regulering vedrørende tidligere år	<u>0</u>	<u>(494)</u>	<u>0</u>	<u>(494)</u>
	<u>11.501</u>	<u>(7.834)</u>	<u>9.001</u>	<u>(10.467)</u>

MODERSELSKAB

2017	2016
T.kr.	T.kr.
20.000	0
7.294	8.660
<u>4.322</u>	<u>(40.751)</u>
<u>31.616</u>	<u>(32.091)</u>

Note 8. Forslag til resultatdisponering

Udbytte for regnskabsåret indregnet under egenkapitalen
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode
Overført resultat

NOTER

	KONCERN		MODERSELSKAB	
	2017		2017	
	T.kr.		T.kr.	
Note 9. Immaterielle anlægsaktiver				
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Goodwill	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Goodwill
Kostpris primo	3.972	262.005	3.972	251.795
Valutakursreguleringer	0	(110)	0	0
Afgange	<u>0</u>	<u>(5.760)</u>	<u>0</u>	<u>(5.760)</u>
Kostpris ultimo	<u>3.972</u>	<u>256.135</u>	<u>3.972</u>	<u>246.035</u>
Af- og nedskrivninger primo	(1.589)	(159.372)	(1.589)	(151.043)
Valutakursreguleringer	0	94	0	0
Årets nedskrivninger	0	(2.745)	0	(2.745)
Årets afskrivninger	(794)	(10.838)	(794)	(10.367)
Tilbageførsel ved afgange	<u>0</u>	<u>5.760</u>	<u>0</u>	<u>5.760</u>
Af- og nedskrivninger ultimo	<u>(2.383)</u>	<u>(167.101)</u>	<u>(2.383)</u>	<u>(158.395)</u>
Regnskabsmæssig værdi ultimo	<u>1.589</u>	<u>89.034</u>	<u>1.589</u>	<u>87.640</u>

Udviklingsprojekter vedrører udvikling af selskabets ERP-løsning

Note 10. Materielle anlægsaktiver

	KONCERN			MODERSELSKAB		
	2017			2017		
	T.kr.			T.kr.		
	Grunde og bygninger	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Indretning af lejede lokaler	Grunde og bygninger	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Indretning af lejede lokaler
Kostpris primo	146.748	60.980	35.757	146.748	59.582	35.757
Valutakursreguleringer	0	(41)	0	0	0	0
Tilgange	1.876	3.943	6.465	1.876	3.943	6.465
Afgange	<u>0</u>	<u>(4.424)</u>	<u>(1.706)</u>	<u>0</u>	<u>(4.358)</u>	<u>(1.706)</u>
Kostpris ultimo	<u>148.624</u>	<u>60.458</u>	<u>40.516</u>	<u>148.624</u>	<u>59.167</u>	<u>40.516</u>
Af- og nedskringer primo	(58.245)	(49.930)	(24.050)	(58.245)	(49.018)	(24.050)
Valutakursreguleringer	0	30	0	0	0	0
Årets afskrivninger	(4.207)	(5.868)	(2.712)	(4.207)	(5.676)	(2.712)
Tilbageførsel ved afgange	<u>0</u>	<u>4.302</u>	<u>1.706</u>	<u>0</u>	<u>4.236</u>	<u>1.706</u>
Af- og nedskrivninger ultimo	<u>(62.452)</u>	<u>(51.466)</u>	<u>(25.056)</u>	<u>(62.452)</u>	<u>(50.458)</u>	<u>(25.056)</u>
Regnskabsmæssig værdi ultimo	<u>86.172</u>	<u>8.992</u>	<u>15.460</u>	<u>86.172</u>	<u>8.709</u>	<u>15.460</u>

NOTER

	MODERSELSKAB
	T.kr.
Note 11. Finansielle anlægsaktiver	
	Kapitalan-
	dele i til-
	knyttede
	virksom-
	heder
Kostpris primo	<u>26.851</u>
Kostpris ultimo	<u>26.851</u>
Opskrivninger / nedskrivninger primo	1.953
Valutakursreguleringer	(691)
Afskrivninger på goodwill	(317)
Andel af årets resultat	7.610
Udbytte	<u>(7.783)</u>
Opskrivninger / nedskrivninger ultimo	<u>772</u>
Regnskabsmæssig værdi ultimo	<u>27.623</u>

I den regnskabsmæssige værdi af kapitalandele i tilknyttede virksomheder indgår goodwill med i alt 791 T.kr.

Dattervirksomheder

	KONCERN		
	Hjemsted	Retsform	Ejerandel
			%
Helsinge Skole OPS A/S	Albertslund	A/S	100,0
AB Venair	Stockholm	AB	100,0
KL Interessenter i Malmö AB	Malmø	AB	100,0

	KONCERN		MODERSELSKAB	
	2017	2016	2017	2016
	T.kr.	T.kr.	T.kr.	T.kr.
Note 12. Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværdi af udført arbejde	2.290.716	2.623.303	2.286.070	2.620.880
Aconto faktureringer	<u>(2.321.894)</u>	<u>(2.728.073)</u>	<u>2.316.579</u>	<u>(2.721.151)</u>
Igangværende arbejder for fremmed regning, netto der klassificeres således:	<u>(31.178)</u>	<u>(104.770)</u>	<u>(30.509)</u>	<u>(100.271)</u>
Aktiver	<u>196.430</u>	<u>165.487</u>	<u>196.430</u>	<u>165.355</u>
Forpligtelser	<u>227.608</u>	<u>270.257</u>	<u>226.939</u>	<u>265.626</u>

NOTER

Note 13. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af forudbetalinger på forsikring og IT-licenser.

Note 14. Virksomhedskapital

	Antal	Pålydende værdi	Nominel værdi
A-aktiekapital	6.500	1	6.500
B-aktiekapital	<u>19.500</u>	1	<u>19.500</u>
	<u>26.000</u>		<u>26.000</u>

Note 15. Udskudt skat

	KONCERN		MODERSELSKAB	
	2017 T.kr.	2016 T.kr.	2017 T.kr.	2016 T.kr.
Immaterielle anlægsaktiver	4.810	6.343	4.677	6.172
Materielle anlægsaktiver	4.089	4.705	4.089	4.705
Tilgodehavender	(797)	(1.203)	(742)	(996)
Igangværende arbejder	25.160	25.612	25.160	25.612
Hensatte forpligtelser	<u>(10.470)</u>	<u>(3.624)</u>	<u>(10.470)</u>	<u>(3.624)</u>
	<u>22.792</u>	<u>31.833</u>	<u>22.714</u>	<u>31.869</u>
Bevægelser i året				
Primo	31.833	43.092	31.869	42.878
Valutakursreguleringer	(1)	(6)	0	0
Indregnet i resultatopgørelsen	<u>(9.040)</u>	<u>(11.253)</u>	<u>(9.155)</u>	<u>(11.009)</u>
Ultimo	<u>22.792</u>	<u>31.833</u>	<u>22.714</u>	<u>31.869</u>

Note 16. Langfristede gældsforpligtelser - KONCERN

	Forfald inden for 12 måneder 2017 T.kr.	Forfald inden for 12 måneder 2016 T.kr.	Forfald efter 12 måneder 2017 T.kr.	Restgæld efter 5 år T.kr.
	Gæld til realkreditinstitutter	<u>1.681</u>	<u>2.551</u>	<u>11.966</u>
	<u>1.681</u>	<u>2.551</u>	<u>11.966</u>	<u>5.234</u>

Langfristede gældsforpligtelser - MODERSELSKAB

Gæld til realkreditinstitutter	<u>1.681</u>	<u>2.551</u>	<u>11.966</u>	<u>5.234</u>
	<u>1.681</u>	<u>2.551</u>	<u>11.966</u>	<u>5.234</u>

NOTER

Note 17. Ændring i arbejdskapital

	KONCERN	
	2017	2016
	T.kr.	T.kr.
Ændring i varebeholdninger	(1.315)	4.515
Ændring i igangværende arbejder	(73.592)	115.757
Ændring i tilgodehavender	131.890	(98.354)
Ændring i leverandørgæld mv.	<u>(13.618)</u>	<u>54.284</u>
	<u>43.365</u>	<u>76.202</u>

Note 18. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser

	KONCERN		MODERSELSKAB	
	2017	2016	2017	2016
	T.kr.	T.kr.	T.kr.	T.kr.
Forpligtelser i henhold til leje- og leasingkontrakter frem til udløb	<u>118.295</u>	<u>123.903</u>	<u>117.969</u>	<u>123.606</u>

Selskabets forpligtelser vedrører leasing af biler og huslejeforpligtelser.

Note 19. Eventualforpligtelser

	KONCERN		MODERSELSKAB	
	2017	2016	2017	2016
	T.kr.	T.kr.	T.kr.	T.kr.
Kautions- og garantiforpligtelser	<u>446.650</u>	<u>471.485</u>	<u>446.650</u>	<u>471.485</u>
Eventualforpligtelser	<u>446.650</u>	<u>471.485</u>	<u>446.650</u>	<u>471.485</u>

Moderselskabet er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Selskabet hæfter derfor i henhold til selskabsskattelovens regler herom fra og med regnskabsåret 2013 for indkomstskatter m.v. for de sambeskattede selskaber og fra og med 1. juli 2012 ligeledes for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

NOTER

Note 20. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Der er tinglyst pantsætning i fast ejendom for i alt 52.694 T.kr. – KONCERN

Der er tinglyst pantsætning i fast ejendom for i alt 52.694 T.kr. – MODERSELSKAB

Note 21. Transaktioner med nærtstående parter

Der har i året ikke været gennemført transaktioner med nærtstående parter på ikke-normale markedsvilkår.

Note 22: Koncernforhold

Navn og hjemsted for modervirksomheden, der udarbejder koncernregnskab for den mindste koncern:

Axel Muusfeldts Fond Holding A/S, Albertslund